

ko se bo videl primoranega, da se pouči o vsem dejanskem po drugem potu. Ampak — in to bodi izrečno poudarjeno — pisatelju ni šlo za to, da bi napisal kompendij umetnostne zgodovine, kakor je to večina takih del, marveč da bi očrtal razvojno zgodovino sloga. S finim sluhom ume prisluškovati znakom zakonitega razvoja v posameznih spomenikih in zaradi tega pač tudi ni bilo mogoče govoriti o vseh spomenikih.

Oprema prvega snopiča je odlična, slike dobre in številne. Želeti je samo, da bi si nadaljnji snopiči naglo sledili. Balduin Saria.

Guy de Maupassant: Povesti iz dneva in noči. Preložil Janko Tavzes. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1926.

Maupassantova dela so po novi, posebni novelski tehniki v vse literature sveta oddala plodne sokove. K nam zlasti po Milanu Puglju, menda posredno, in po Šorliju. Poznamo pa jih Slovenci predvsem iz številnih, često klavrno skrupucanih in nesmiselno ilustriranih nemških prevodov. V domači besedi imamo obilo drobnih stvari raztresenih po dnevnikih, a v celoti razen pričujoče zbirke in romana «Lepi striček» (Župančič) še nič.

Avtor prevoda «Povesti iz dneva in noči» je knjigi dodal zanimive opazke o rasti (Taine, Flaubert) in bistvu Maupassantove umetnosti (rekel bi, nekakšnem iluzionističnem realizmu) in o pisateljevem življenju.

Edmond de Goncourt in Emile Zola, ta dva mogočna Maupassantova sodobnika-naturalista, dandanes nimata več tistega obširnega kroga bravcev kot v prvem desetletju našega stoletja, pisatelj romanov «Pierre et Jean», «La vie», «Fort comme la mort», da ne omenjam posameznih znamenitih novel, pa ga ima še. To vedo vsi knjižničarji in izposojenim knjigam se pozna to že po zunanosti.

Maupassant je namreč zlasti v zadnjih delih krenil od hladne brezosebnosti, pikolovske dolgoveznosti in utrudljive «zdravniške» črnogledosti Zolove v svojevrsten emocionalen, preko fizičnih zaznavkov dvignjen realizem (Balzac). Sam to pripoveduje v predgovoru k romanu Peter in Janko: «Realist, če je umetnik, nam ne bo hotel kazati samo banalne fotografije življenja, ampak nam bo dal popolnejše, ganljivejše in dokaznejše vizije kot je realnost sama.» V težnji po jasnem, čistem, umljivem slogu pa se je ta odlični Flaubertov učenec zoperstavil tudi Goncourtovemu težkemu in iskanemu načinu pisanja (umetnostnemu slogu), obsojajoč «le vocabulaire bizarre, compliqué, nombreux et chinois qu'on nous impose aujourd'hui sous le nom d'écriture artiste.»

Tavzesov prevod je čist, izpiljen in točen, Maupassanta vreden. Slovenitelj je delal natančno in oprezno tehtal. Oba jezika dobro pozna. Našel sem le nekaj nebitvenih malenkosti, ki jih tu ni vredno omenjati.

Pavel Karlin.

Časopis za zgodovino in narodopisje prinaša v svojem, pravkar zaključenem, XXII. letniku na 215 straneh obilico zanimivega gradiva z onega polja, čigar znanstveno obdelovanje si je bil pred leti postavil za svojo posebno nalogo, in ki ga že toliko let res z uspehom obdeluje. Slovensko zgodovino in narodopis na Štajerskem in Koroškem obdelujejo sledeči članki: Gradivo za prekmursko zgodovino (F r. S t e l è), Ljudska medicina med koroškimi Slovenci (P. K o š i r in V. M ö d e r n d o r f e r), Iz Vrazove literarne zapuščine (F r a n l l e š i č), Vuzeniški urbarji (I. M r a v l j a k), K starejši zgodovini minoritskega samostana v Ptuju (F r. K o v a č i č), Krajevni imeni Stopence in Tezno (D. Ž u n k o v i č), Prispevek k «Sprotuletni Vijolici», K zgodovini dijaškega lista na mariborski gimnaziji v letu 1846. (A. T u r k), pripombe k članku: